

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ & ΕΔΙΠ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Ρέθυμνο, 5/2/2024

Τα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης δηλώνουμε καταρχάς ότι στεκόμαστε ενάντιοι και ενάντιες στην παράκαμψη του άρθρου 16 του Συντάγματος, καθώς και στις προσπάθειες ποινικοποίησης της συμμετοχής των φοιτητικών συλλόγων και των συλλόγων διδασκόντων σε κινητοποιήσεις διαμαρτυρίας. Με αυτή την αφετηρία, οφείλουμε να τοποθετηθούμε σχετικά με τα τεκταινόμενα των τελευταίων ημερών στο πανεπιστήμιό μας, ιδίως μετά την ανακοίνωση της κατά πλειοψηφία Απόφασης της 513^{ης}/31-01-2024 Έκτακτης Συνεδρίας της Συγκλήτου του ιδρύματος, η οποία, επιχειρώντας να αντιμετωπίσει τις φοιτητικές καταλήψεις εν μέσω εξετάσεων, διολισθαίνει σε πρακτικές που μας προβληματίζουν έντονα.

Τα μέλη της Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Π.Κ. **εκφράζουμε τον αιφνιδιασμό και τη δυσαρέσκεια που μας προκάλεσε** η απόφαση της Συγκλήτου της 31^{ης} Ιανουαρίου, η οποία ανέτρεψε στην πράξη τη συναινετική απόφαση της προ ολίγων ημερών (Παρασκευή 26-1-2024) προηγούμενης συνεδρίασης της Συγκλήτου: ενώ η απόφαση της 26^{ης} Ιανουαρίου, εξαιτίας, όπως αναφέρει, «ειδικών συνθηκών» κατά την τρέχουσα εξεταστική, έδινε **«τη δυνατότητα»** γενικώς στα Ακαδημαϊκά Τμήματα **«που το επιθυμούν»** να αξιολογήσουν τους φοιτητές με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, η νέα Απόφαση της Συγκλήτου **έρχεται να επιβάλει την υποχρεωτική χρήση τέτοιων μέσων σε συγκεκριμένα Τμήματα και Σχολές του Π.Κ.:** εκείνα στα οποία οι εξετάσεις **«δεν είναι δυνατόν να γίνουν με φυσική παρουσία».**

Παρά την επιλογή ενός «ουδέτερου» λεξιλογίου, είναι προφανές ότι οι κανονιστικές ρυθμίσεις αφορούν τα Τμήματα που τελούν υπό φοιτητική κατάληψη, ανάμεσά τους και το Τμήμα Κοινωνιολογίας, τα οποία εντέλλονται με τη νέα απόφαση της Συγκλήτου να διεξάγουν υποχρεωτικώς διαδικτυακές εξετάσεις ασχέτως με τη δική τους αποτίμηση της κατάστασης και των όρων υλοποίησης μιας τέτοιας απόφασης.

Η προσφυγή σε αυτό το προβληματικό είδος εξετάσεων, μέσω δεσμευτικών από τις Συγκλήτους αποφάσεων, όπως συνέβη και σε άλλα πανεπιστήμια της χώρας, δεν επιλέγεται ως πρακτική «λύση ανάγκης», αλλά ως μηχανισμός πειθάρχησης, διχάζοντας την ακαδημαϊκή κοινότητα: όχι μόνο επειδή αμφισβητείται βάσιμα το αδιάβλητο της εξεταστικής διαδικασίας, αλλά και διότι υποχρεωνόμαστε «από τα πάνω» να σταθούμε απέναντι στους φοιτητές και τις φοιτήτριές μας που παλεύουν για να παραμείνει δημόσιο και προσβάσιμο, με θεσμικά ίσους όρους, το αγαθό της παιδείας.

Η Συνέλευση του Τμήματος Κοινωνιολογίας, παρά τις έντονες επιφυλάξεις των μελών της τόσο για τις διαδικτυακές εξετάσεις, όσο και για τη συνθήκη της «εκ των άνω» επιβολής τους, **λειτουργώντας υπό την πίεση του ασφυκτικού χρονικού και θεσμικού πλαισίου που επιβλήθηκε από τη Σύγκλητο,** προχώρησε στην έκδοση προγράμματος εξετάσεων

είτε με φυσική παρουσία, εφόσον λήξουν οι καταλήψεις, είτε με χρήση ηλεκτρονικών μέσων. Ωστόσο, θεωρούμε χρέος μας να ασκήσουμε κριτική στην απόφαση της Συγκλήτου, επισημαίνοντας μια σειρά σημείων που προκαλούν την ανησυχία μας αναφορικά με τις ακαδημαϊκές ελευθερίες και την εσωτερική δημοκρατική λειτουργία των πανεπιστημιακών θεσμών.

Η υποχρεωτικότητα της απόφασης της Συγκλήτου δεν αποτελεί μονάχα μια απότομη αλλαγή 180 μοιρών της θέσης του σώματος, αλλά και ένα πρωτοφανές στα χρονικά του Π.Κ. πλήγμα στον πυρήνα της ακαδημαϊκής ελευθερίας: στην αρχή της αυτοδύναμης διδασκαλίας και την αυτοτέλεια των Ακαδημαϊκών Τμημάτων, δηλαδή, στο νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμά τους να διαμορφώνουν αυτοτελώς τις εκπαιδευτικές τους λειτουργίες και να αποφασίζουν για αυτές. Και οφείλουμε να υπογραμμίσουμε ότι η απόφαση επιβολής των από απόσταση ηλεκτρονικών εξετάσεων ελήφθη ενώ υπήρχαν ήδη αποφάσεις Συνελεύσεων Τμημάτων που τελούν υπό κατάληψη, οι οποίες απέρριπταν τις διαδικτυακές εξετάσεις.

Ως εκπαιδευτικοί γνωρίζουμε πως ο τρόπος εξέτασης ενός πανεπιστημιακού μαθήματος αποτελεί οργανικό και αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και υπακούει στη λογική με την οποία οργανώθηκε και διδάχθηκε το μάθημα. Κατά συνέπεια δύσκολα αλλάζει εκ των υστέρων χωρίς συνέπειες για την ποιότητα της διαδικασίας αξιολόγησης, αλλά και του μαθήματος γενικά. Η σχετική εμπειρία της διεξαγωγής εξετάσεων μέσα στην πανδημία με ηλεκτρονικά μέσα ανέδειξε μια σειρά προβλημάτων όσον αφορά το αδιάβλητο της αξιολόγησης, η διασφάλιση του οποίου συνιστά ηθική αλλά και νομική υποχρέωση των διδασκόντων/ουσών. Παρότι η αποτίμηση τέτοιων ζητημάτων αναφορικά με την ιδιαιτερότητα του κάθε μαθήματος αποτελεί χρέος του καθενός/ της καθεμιάς από εμάς χωριστά, και της Συνέλευσης του κάθε Τμήματος, ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της Απόφασης στερεί αυτή τη δυνατότητα.

Επισημαίνουμε, εξάλλου, και το ιδιαίτερα ανησυχητικό χωρίο της Απόφασης, όπου προλείπεται το έδαφος για την υποχρεωτική διεξαγωγή και των μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου διαδικτυακά, στα Τμήματα που ενδεχομένως θα τελούν υπό κατάληψη. Εκτός του ότι κάτι τέτοιο θα οδηγήσει στην de facto ακύρωση των καταλήψεων, τίθεται το κρίσιμο ζήτημα ότι μια ενδεχόμενη γενίκευση της χρήσης εξ αποστάσεως μέσων εκπαίδευσης μπορεί να υπονομεύσει τον ακαδημαϊκό χαρακτήρα των σπουδών, αλλά και την ίδια τη λειτουργία των περιφερειακών πανεπιστημίων, όπως είναι το Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Αναρωτιόμαστε, λοιπόν, με τέτοιες πρακτικές παρεμβάσεων από τις Συγκλήτους, ποια πραγματική ισχύ μπορεί να έχει η διάταξη του νόμου για τα ΑΕΙ (Ν. 4957/2022, Άρθρο 67, εδάφιο 4) που κατοχυρώνει σαφώς ότι «με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καθορίζονται τα μαθήματα και οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που δύνανται να διεξάγονται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης»; Ένα δικαίωμα με γενική ισχύ που ο νόμος δίνει στα Τμήματα, τώρα πλέον, υπό την επίκληση «ειδικών συνθηκών», με υπουργικές «ερμηνευτικές» εγκυκλίους ανατίθεται στις Συγκλήτους, κάποιες εκ των οποίων δείχνουν υπερβάλλοντα ζήλο στον τρόπο με τον οποίο

τις εφαρμόζουν. Πριν ακόμα θεσμοθετηθούν και ιδρυθούν στα καθ' ημάς τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, στα οποία η ακαδημαϊκή ελευθερία σε όλο της το εύρος δεν θα είναι στην πράξη αυτονόητη, βλέπουμε ήδη, με μέτρα σαν αυτά της τελευταίας απόφασης της Συγκλήτου, να αλλάζει έμπρακτα το πλαίσιο και οι αρχές λειτουργίας του δημόσιου πανεπιστημίου.

Τα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΠ του Τμήματος Κοινωνιολογίας **στεκόμαστε ενάντια σε διαδικασίες και πολιτικές, από όπου κι αν αυτές προέρχονται, οι οποίες απειλούν βασικά χαρακτηριστικά και κεκτημένα των δημόσιων πανεπιστημίων.** Δεν θα πάψουμε να υποστηρίζουμε τα δημόσια πανεπιστήμια με το καθημερινό μας έργο και με τρόπο που να διασφαλίζει τη δημοκρατική τους λειτουργία, να φροντίζουμε για ζητήματα πανεπιστημιακά μαζί με τη φοιτητική κοινότητα και όχι εναντίον της ή τιμωρητικά, να διασφαλίζουμε και να προάγουμε τα κατοχυρωμένα δικαιώματά μας, ανάμεσά τους και το δικαίωμα στη διαμαρτυρία. Στην παρούσα δυσμενή συγκυρία, **γνωρίζουμε ότι το κύριο διακόβευμα είναι μεγάλο και μακρόχρονο,** υπερβαίνοντας κατά πολύ τα συγκυριακά προβλήματα και διλήμματα της τρέχουσας εξεταστικής: **είναι ο αγώνας που έχουμε μπροστά μας υπέρ του δημόσιου πανεπιστημίου και κατά της παράκαμψης του άρθρου 16 του Συντάγματος, αγώνας ο οποίος έχει ανάγκη τις συντονισμένες δυνάμεις όλων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας. Σε αυτή την ανάγκη δεσμευόμαστε ρητά.**